

SET DE RESURSE
PENTRU BIBLIOTECARI

COEZIUNE SOCIALĂ PRIN CULTURĂ

LiBri

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

AUTORI / AUTOARE

- **Mickaela Churchill** este cercetătoare în domeniul migrației, stabilită în Franța, specializată în problematici legate de copii și tineri, educație și incluziune socială. Activitatea sa se concentrează în mod special pe integrarea migranților, refugiaților și a comunităților marginalizate rasial.
- **Gaya Blom** este formatoare și manager de programe, cu o vastă experiență în lucrul cu migrații din Europa, Orientul Mijlociu și Africa.
- **Andrea Foschi** este bibliotecar într-o școală publică, activând în cadrul Școlii Primare Maurice D'Ocagne din Paris, Franța. Deține expertiză în incluziune diversă și în sprijinirea tinerilor vulnerabili.

COMITET EDITORIAL BIBLIOTHÈQUES SANS FRONTIÈRES

- **Claire Helluin** – Coordonatoare Proiect LiBri – Redactor-șef
- **Marie Aquili** – Expertă în pedagogie
- **Nikita Cabaret** – Expertă în documentare
- **Manuella Bittor** – Expertă în design grafic

DESIGN GRAFIC

- **Manon Senal**

TRADUCERE

- **NaTakallam**

MULȚUMIRI

Dorim să mulțumim în mod special consorțiului proiectului LiBri pentru cercetarea preliminară desfășurată în Italia, Franța, Polonia, România și Letonia: BSF Italia, Anvita, FRSI, ACV, KISC și EBLIDA.

Mulțumim, de asemenea, colegilor noștri evaluatori: Nicolas Cogerino, Véronique Duverger, Marjorie Basuyau și Tiphaine Lemaire.

Aceste resurse de mediere au fost elaborate în cadrul proiectului LiBri, o inițiativă europeană cofinanțată de Uniunea Europeană și coordonată de Bibliothèques Sans Frontières (BSF), împreună cu un consorțiu de organizații europene (ACV, ANVITA, BSF Italia, EBLIDA, KISC și FRSI). Scopul proiectului este de a consolida rolul bibliotecilor ca spații incluzive și accesibile, care sprijină activ persoanele provenind din migrație.

Printr-o colecție de seturi de resurse tematice și prin elaborarea a 50 de strategii locale de integrare, proiectul LiBri oferă bibliotecarilor resurse practice pentru a promova înțelegerea interculturală, a susține integrarea și a stimula implicarea comunitară autentică.

Pentru mai multe informații despre proiectul LiBri și organizațiile membre ale consorțiului:

www.librarieswithoutborders.org/libri

Aceste seturi de resurse au fost concepute și realizate de Bibliothèques Sans Frontières (BSF), care, din 2017, lucrează pentru a face cunoașterea accesibilă tuturor. Prin inițiative bazate pe solidaritate, organizația transformă cultura, educația și informația în resurse esențiale de rezistență, reziliență și emancipare. Cu soluții inovatoare, o bibliotecă vastă de conținut disponibil în peste 27 de limbi și o expertiză recunoscută în implicarea comunitară, BSF sprijină persoane aflate în zone de criză, în contexte de dezvoltare sau în regiuni afectate de inegalități profunde, în peste 30 de țări, inclusiv în Franța.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Cofinanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Comisiei Europene. Nici Uniunea Europeană și nici Comisia Europeană nu pot fi considerate responsabile pentru acestea.

Listă de acronime

ACV	Asociația Comunitățile Viitorului
ANVITA	Association Nationale des Villes et Territoires Acueillants (Asociația Națională a Orașelor și Teritoriilor Primitoare)
BSF	Bibliothèques Sans Frontières Biblioteci Fără Frontiere
CIS	Culture and Information Systems Center (Centrul pentru Cultură și Sisteme Informaționale)
EBLIDA	Biroul European al Asociațiilor de Informare și Documentare Bibliotecară
FAMI	Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare
FRSI	Information Society Development Foundation (Fundația pentru Dezvoltarea Societății Informaționale)
IFLA	Federația Internațională a Asociațiilor și Instituțiilor de Bibliotecă
LiBri	Proiectul Library Bridges
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONG	Organizație non-guvernamentală
UE	Uniunea Europeană
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură

INTRODUCERE

Bibliotecile sunt centre comunitare dinamice și reprezintă puncte de întâlnire pentru culturi diverse, stimulând totodată conectarea prin împărtășirea experiențelor. Prin punerea în valoare a limbilor străine, prin organizarea de schimburi culturale și prin împărtășirea unor experiențe de migrație, acestea promovează incluziunea și respectul reciproc între rezidenți și nou-veniți. Această atmosferă primitoare este creată atât prin programele concepute, cât și prin atitudinea respectuoasă și deschisă a personalului bibliotecii. În aceste spații, poveștile și culturile migranților sunt apreciate, ei fiind invitați să participe la viața comunității ca membri respectați.

Despre acest set de resurse

Acest set de resurse oferă recomandări practice bibliotecarilor pentru stimularea coeziunii sociale prin incluziune culturală. Setul face parte dintr-o serie de resurse create de asociația Bibliothèques Sans Frontières (BSF) în colaborare cu Association Nationale des Villes et Territoires Accueillants (ANVITA) din Franța, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Informaționale (FRSI) din Polonia, Centrul pentru Cultură și Sisteme Informaționale (CIS) din Letonia, Asociația Comunitățile Viitorului (ACV) din România, Biblioteche Senza Frontiere din Italia și Biroul European al Asociațiilor de Informare și Documentare Bibliotecară (EBLIDA), în cadrul proiectului Library Bridges (LiBri).

Migranții au nevoi specifice, diferite de cele ale utilizatorilor obișnuiți ai bibliotecii. Proiectul LiBri își propune să sprijine bibliotecile în răspunsul la aceste nevoi prin crearea unui mediu colaborativ și incluziv. Cofinanțat de Uniunea Europeană (UE) prin Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare (FAMI), acest proiect cu o durată de doi ani, lansat în mai 2024, susține 50 de biblioteci din întreaga Europă în rolul lor ca spații de primire și incluziune pentru persoanele aflate în exil. Scopul său este de a consolida capacitatea bibliotecilor de a sprijini integrarea migranților prin activități educaționale, sociale și culturale.

Pentru mai multe informații despre această inițiativă, vizitați:

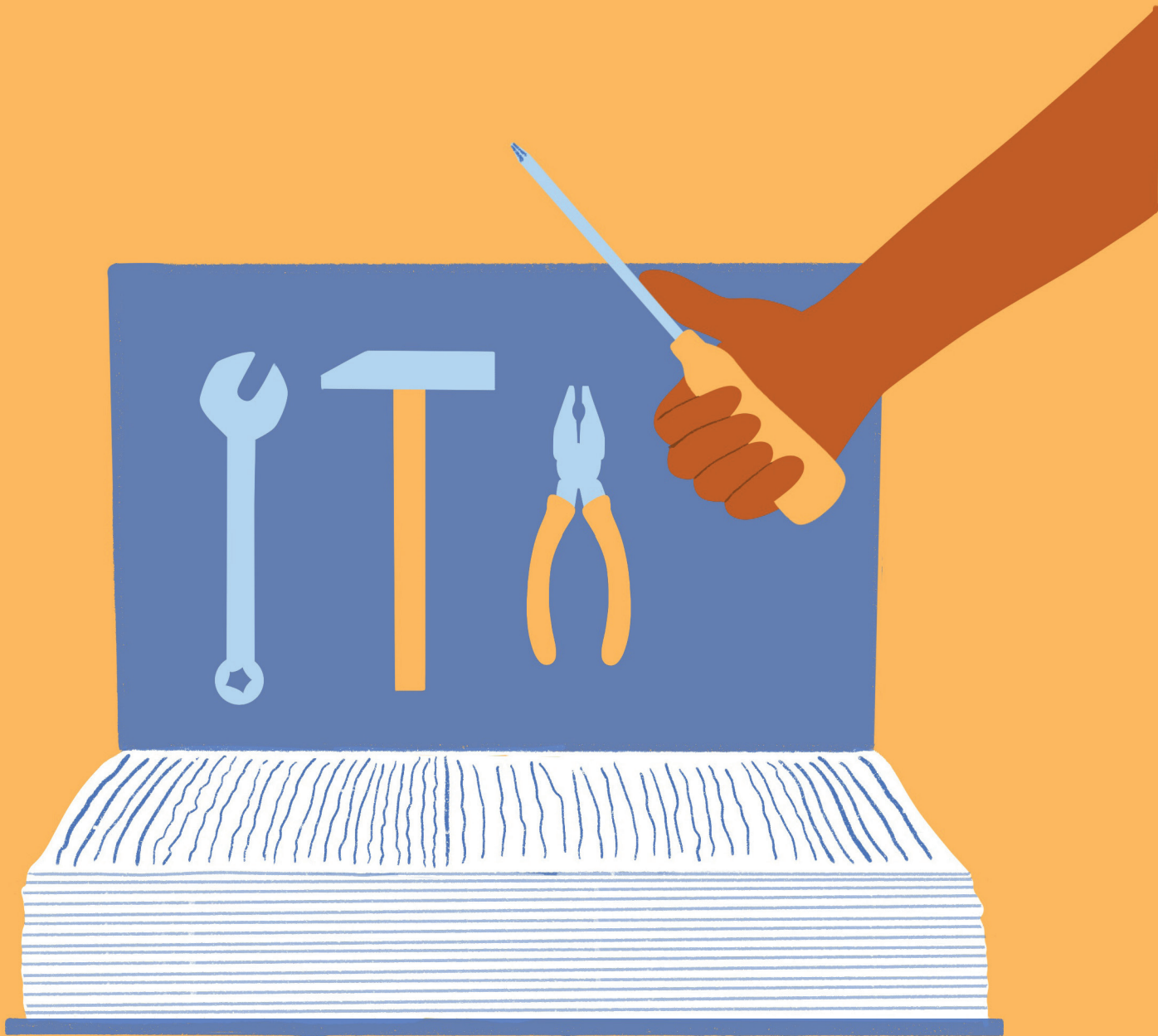
<https://www.bibliosansfrontieres.org/libri/>

Acest set de resurse este structurat în jurul unor teme și resurse cheie identificate în prima fază a proiectului.

SUMAR

Intro	3
Set de resurse	7
• ASPECTE-CHEIE privind coeziunea socială, integrarea și cultura	8
• ZONA DE ACȚIUNE 1 Promovarea diversității lingvistice și păstrarea contactului cu limbile materne	12
• ZONA DE ACȚIUNE 2 Încurajarea întâlnirilor interculturale	17
• ZONA DE ACȚIUNE 3 Evidențierea parcurșurilor, poveștilor și traseelor migraționale	22
• RECOMANDĂRI PRACTICE pentru bibliotecari pe tema abordată	26
• RESURSE SUPLIMENTARE pentru lectură și aprofundare	29
Ghid de activități	31
• ACTIVITATEA 1: Expuneri de cărți în limbi străine și spații tematice	32
• ACTIVITATEA 2: Tandem lingvistic	35
• ACTIVITATEA 3: Antologie de povestiri de peste hotare (Atelier de scriere)	39
• ACTIVITATEA 4: Biblioteca vie	43
• ACTIVITATEA 5: Club de lectură despre migrație	47
• ACTIVITATEA 6: Proiecție de film	50
• ACTIVITATEA 7: Expoziție de fotografii	53
• ACTIVITATEA 8: Eveniment literar multicultural	57

SET DE RESURSE

ASPECTE-CHEIE

Integrare și coeziune socială

În contextul migrației, **integrarea** este un proces cu roluri multiple, care are impact asupra tuturor aspectelor din viața persoanelor migrante și a comunităților gazdă. Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) o definește astfel:

“ Un proces bidirecțional de adaptare reciprocă între migranți și societățile unde trăiesc, prin care migranții sunt implicați în viața socială, economică, culturală și politică a comunității gazdă. ”

Integrarea este un ingredient esențial pentru construirea unei **societăți bazate pe coeziune** prin promovarea încrederii, apartenenței și solidarității între toți membrii comunității. Aceasta permite persoanelor cu origini, etnii, vârste, sexe, dizabilități, religii sau alte statuate diferite să se simtă **apreciați și respectați**. O societate bazată pe coeziune acceptă diversitatea și contestă discriminarea și marginalizarea. În lipsa unei integrări reale, se poate instala fragmentarea societală, care duce la creșterea tensiunilor și conflictului social.

Modelele de integrare în Europa sunt fie prin asimilare, fie prin multiculturalism, abordările diferitelor țări depinzând de istoria națională și de tradiția politică. De exemplu, Franța are o tendință istorică de a aplica modelul prin asimilare, care pune accentul pe valori comune și o cultură publică comună, în timp ce țări precum Suedia sau Olanda au înclinat de-a lungul istoriei spre multiculturalism, recunoscând și acceptând diferențele culturale într-un cadru de norme democratice comune. Prezentul set de resurse favorizează un model multicultural, care reflectă **valori europene esențiale precum egalitate și incluziune** prin promovarea unor spații în care identități culturale diverse sunt respectate și sprijinite ca făcând parte dintr-o **societate bazată pe coeziune și democrație**¹.

¹ Sabine Choquet, „[Models of Integration in Europe](#)”, 30 October 2017.

De ce cultura este importantă pentru coeziunea socială

Deseori, migrația implică adaptarea la un mediu cultural diferit în paralel cu menținerea legăturii cu identitatea etnică, religioasă sau lingvistică personală. Migrații care se simt deconectați de propria cultură pot deveni dezorientați sau izolați, ceea ce face ca adaptarea lor să fie mai dificilă.

Bibliotecile pot fi **rezervoare culturale** – spații în care atât istoria, tradițiile și identitățile țării gazdă, cât și ale diverselor comunități sunt păstrate și puse în valoare prin cărți, materiale audio și alte resurse. Ca centre comunitare, acestea oferă spații primitoare unde migrații și membrii comunității locale pot **interacționa**. Prin intermediul cursurilor de limbă, literatură sau conversație, prin povești, artă și muzică, bibliotecile ajută la crearea de punți de comunicare pentru estomparea diferențelor culturale. În acest mod, ele promovează coeziunea socială prin recunoașterea și aprecierea diversității, prin reducerea stereotipurilor dăunătoare și prin încurajarea colaborării, a înțelegerii și toleranței reciproce.

Înțelegerea diferitelor dimensiuni ale culturii

Geert Hofstede (1980) a identificat **cinci dimensiuni culturale esențiale care conturează identitățile, comportamentele și viziunile asupra lumii**¹. Deși aceste dimensiuni oferă informații utile, ele reflectă doar niște tendințe generale și trebuie înțelese ca resurse comparative.

Dimensiuni valorice	O extremă	Cealaltă extremă
 IDENTITATEA	Grup	Individ
 PUTEREA	Egalitară	Ierarhică
 COMPETIȚIA ²	Încurajare	Concurență
 INCERTITUDINEA	Ambiguitate	Structură
 TIMPUL	Relație	Sarcină

¹ Livermore David, „[Cultural Characteristics: Value Dimensions of Culture](#)”, în *Leading with Cultural Intelligence* (Oklahoma State University Libraries, 2015).

² Dimensiune denumită inițial „gen”, pentru a face diferența între societăți denumite în mod stereotipic ca masculine (competitive) și feminine (încurajatoare).

Uneori, diferențele dintre indivizi din interiorul aceleiași țări pot fi chiar mai mari decât diferențele dintre țări. Totuși, înțelegerea acestor tendințe poate ajuta bibliotecarii să își crească **sensibilitatea culturală** și să creeze spații mai incluzive și mai respectuoase atât pentru persoanele migrante, cât și pentru comunitățile gazdă.

Descriere	Sugestie pentru bibliotecari
Unele culturi pun accent pe bunăstarea comunitară și colectivă, în timp ce altele acordă prioritate independenței personale.	Încurajarea activităților de consolidare comunitară care pun în valoare atât exprimarea individuală, cât și colaborarea în grup.
Culturile văd autoritatea în moduri diferite. Unele promovează relații egale, în timp ce altele acceptă ierarhii sociale clare.	Atenție la structurile de autoritate; evitarea unei atitudini prea autoritare și crearea de spațiu pentru dialog deschis.
Culturile competitive tind să aprecieze ambiția, controlul, concurența, afirmarea și performanța, în timp ce culturile încurajatoare acordă prioritate grijii, împărțirii, calității vieții și relațiilor.	Încurajarea atât a oportunităților de competiție amicală, respectiv de performanță individuală, cât și a celor de cooperare și grijă reciprocă în cadrul programelor și serviciilor oferite de bibliotecă.
Societățile au grade diferite de toleranță la incertitudine. Unele acceptă mai ușor schimbarea, în timp ce altele preferă stabilitatea și regulile clare.	Furnizarea de instrucțiuni și structuri clare, dar și asigurarea flexibilității și spațiului de explorare la nevoie.
În unele culturi, construirea de relații este esențială pentru a reuși, în timp ce în altele primează eficacitatea și îndeplinirea sarcinilor.	Conștientizarea că unele persoane pot considera ca fiind mai important să construiești relații decât să fii eficient(ă) – se recomandă flexibilitatea în gestionarea timpului.

Comparați țările

ZONA DE ACȚIUNE 1

Promovarea diversității
lingvistice și păstrarea
contactului cu limbile
materne

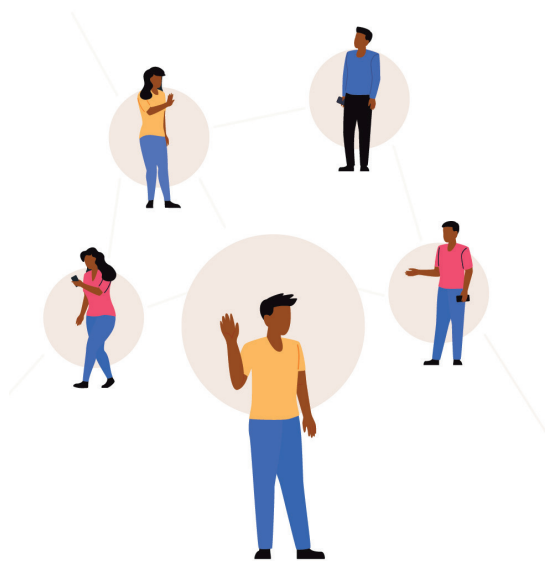
40%

din cele 7.000 de limbi vorbite în întreaga lume sunt pe cale de dispariție

Limbile ajută la transmiterea și păstrarea cunoștințelor, a moștenirii culturale, a tradițiilor și a identității. Numărul de limbi străine vorbite în Uniunea Europeană (UE) a crescut pe fondul migrației și globalizării¹. Pe lângă cele 24 de limbi oficiale ale UE, aici se vorbesc sute de limbi non-europene, inclusiv ucraineană, turcă, arabă și chineză. Cu toate acestea, limbile indigene, cele vorbite de comunități mai mici și limbile persoanelor migrante sunt deseori marginalizate față de limbile dominante. Conform UNESCO, aproape jumătate (40%) din cele 7.000 de limbi care se estimează a fi vorbite la nivel mondial sunt în pericol, în condițiile în care, în medie, o limbă dispare la fiecare două săptămâni².

¹ Comisia Europeană, „Diversitate lingvistică – Spațiul european al educației”, 3 iunie 2024.

² UNESCO, „Multilingual Education, the Bet to Preserve Indigenous Languages and Justice | UNESCO”, 29 septembrie 2023.

Pentru mulți migranți, continuarea comunicării în limba maternă asigură continuitate, conectare cu familia și comunitatea, precum și un sentiment de „acasă” în medii nefamiliare.

DE CE ESTE IMPORTANT PENTRU BIBLIOTECARI

Persoanele migrante nou-sosite au deseori dificultăți în a găsi resurse în limbile lor maternе,

chiar și în bibliotecile publice, și sunt supuse presiunii de a adopta și învăța limba dominantă a țării gazdă. Oportunitățile reduse de utilizare a limbii maternе pot duce la izolare, în special în cazul imigranților de a doua și a treia generație, limbile maternе fiind folosite tot mai puțin, ceea ce creează fracturi și comunicare deficitară¹.

¹ Marion MacGregor, „A Migrant’s Mother Tongue – a Language with No Value?”, InfoMigrants, 29 octombrie 2019.

Limba vorbită joacă un rol vital pentru bunăstarea socială și emoțională.

Pentru mulți migranți, continuarea comunicării în limba maternă asigură continuitate, conectare cu familia și comunitatea, precum și un sentiment de „acasă” în medii nefamiliare. Bibliotecile, ca centre educaționale și de schimb cultural, pot stimula diversitatea lingvistică, încurajând în același timp egalitatea de șanse pentru toți și combătând discriminarea.

CUM

CONTRIBUIE BIBLIOTECILE LA PĂSTRAREA CONTACTULUI CU LIMBILE MATERNE

1 Colecții multilingve în biblioteci

Una din metodele principale prin care bibliotecile contribuie la diversitatea lingvistică este crearea de colecții multilingve.

O tendință tot mai prezentă este crearea de rafturi interculturale care conțin cărți în diferite limbi – monolingve, bilingve sau multilingve.

După cum se arată în exemplul **proiectului „Mamma Lingua”** din Italia (vezi caseta), aceste colecții nu doar asigură acces la publicații scrise în limba maternă a copiilor, ci și încurajează înțelegerea trans-culturală între audiențe mai largi.

Colaborarea între biblioteci, inclusiv programele de împrumuturi între acestea, pot îmbunătăți semnificativ accesul la materiale în diverse limbi, cu păstrarea unor costuri de gestionare accesibile. În Italia, sub conducerea Centrului Regional de Documentare Interculturală al regiunii Toscana, există **„Raftul cu cărți mobil”**, un serviciu de împrumut de carte destinat bibliotecilor, școlilor, asociațiilor și instituțiilor publice sau private. Colecția conține peste 5.200 de titluri în 14 limbi¹.

¹ Acestea includ: engleza, franceza, spaniola, albaneza, araba, chineza, româna, rusa, georgiana, ucraineana, poloneza, urdu, bengaleză și punjabi. Centrul Regional de Documentare Interculturală, [„Raftul de cărți mobil: Împrumut de carte în Toscana – Centrul Regional de Documentare Interculturală”](#), aprilie 2022 (în italiană).

Proiectul „Mamma Lingua”

| ITALIA

Proiectul **„Mamma Lingua”** (Limba maternă) din Italia are ca scop punerea în valoare și promovarea limbilor și culturilor familiilor de cetățeni străini care locuiesc în țară. Cu accent pe literatura pentru copii, inițiativa a creat o bibliografie multilingvă care cuprinde 127 de titluri alese cu grijă, în șapte limbi: albaneză, arabă, chineză, franceză, engleză, română și spaniolă.

Colecția cuprinde titluri moderne și clasice din literatura ilustrată pentru copii. Peste 5.300 de exemplare din bibliografie au fost imprimate și distribuite în biblioteci din regiunea Lombardia, îmbunătățind accesul la literatură în limbi materne.

2 Activități de învățare a unei limbi și de schimb lingvistic

Bibliotecile pot funcționa ca spații incluzive pentru schimb lingvistic. Prin organizarea (sau găzduirea în parteneriat) de ateliere, cluburi de conversație și sesiuni de povestiri, bibliotecile pot încuraja schimburi relevante între persoane care provin din migrație și localnici, contribuind atât la învățarea limbii țării gazdă, cât și la păstrarea contactului cu limbile materne pentru nou-veniți. Tandemul lingvistic (formarea de perechi în care fiecare învață limba celuilalt) este o modalitate deosebit de eficace și economică de promovare a multilingvismului într-un cadru informal, cu implicare comunitară.

Inițiativa Cărți aducătoare de speranță | POLONIA

În Polonia, de exemplu, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Informaționale a lansat în octombrie 2023, în colaborare cu editura Wydokrag, inițiativa **Cărți aducătoare de speranță**. La această competiție specială axată pe sprijinirea copiilor polonezi și ucraineni, au fost invitate să participe bibliotecile publice, școlare și pedagogice. Bibliotecile participante au primit câte o carte din seria Cărți aducătoare de speranță – disponibilă atât în poloneză, cât și în ucraineană – precum și planuri de lecție concepute pentru stimularea implicării, a exprimării emoționale și a înțelegerii interculturale între copii. Inițiativa este un exemplu prin care materiale lingvistice specifice pot promova apartenența și reziliența în comunități diverse.

ZONA DE ACȚIUNE 2

Încurajarea întâlnirilor interculturale

„Oameni cu religii și culturi diferite trăiesc alături unii de alții în aproape toate părțile lumii, iar majoritatea dintre noi avem identități care se suprapun, ceea ce ne unește în cadrul unor grupuri foarte eterogene.”

Kofi ANNAN

Fost secretar-general al ONU

În cadrul UE, **libertatea de circulație** și nivelul crescut de mobilitate au dus la societăți din ce în ce mai multiculturale. Este imperativ ca diversitatea culturală să fie apreciată atât la nivel social, cât și politic. Cu toate acestea, rasismul, xenofobia și discriminarea sunt în continuare adânc înrădăcinate în existența oamenilor de pretutindeni, fiind deseori consolidate chiar prin materialele pe care ne bazăm pentru învățare și relaxare, inclusiv cărți și resurse educative¹.

¹ UNESCO, [Unmasking Racism: Guidelines for Educational Materials](#) (Franța, 2024).

DE CE ESTE IMPORTANT PENTRU BIBLIOTECARI

Pentru mulți migranți, adaptarea la viața dintr-o țară nouă este plină de provocări sociale, emoționale și culturale.

Bibliotecile pot oferi spații incluzive și sigure, unde oamenii pot relaționa, pot învăța unii de la alții și pot pune în valoare identitățile multiculturale – esențiale pentru construirea unor societăți bazate pe coeziune și ospitalitate.

Facilitarea schimbului cultural este unul din cele mai eficiente mijloace de combatere a prejudecăților și de eliminare a decalajelor sociale.

De asemenea, printr-o analiză critică a colecțiilor și prin oferirea unui conținut incluziv, bibliotecile pot remodela narațiunile dominante și promova un peisaj cultural mai echitabil.

CUM FACILITEAZĂ BIBLIOTECILE DIALOGUL ȘI SCHIMBUL INTERCULTURAL

În întreaga Europă, bibliotecile pot **reuni persoanele migrante și comunitățile gazdă** pentru schimburi culturale și relaționare, prin implementarea unor programe creative – de la cluburi de povestire și de lectură, până la expoziții de artă și evenimente culturale.

1 Organizarea de dialoguri interculturale

Bibliotecile din întreaga Europă organizează diverse inițiative care încurajează dialogul intercultural și pun la dispoziție platforme pentru schimburi de idei și de experiențe. Aceste activități implică adesea persoane migrante și localnici care își împărtășesc poveștile, experiențele și tradițiile culturale într-un mediu de colaborare, inclusiv prin inițiative precum proiectul „Între culturi” din Polonia (a se vedea caseta).

„Între culturi” | POLONIA

În Polonia, Biblioteca Publică Municipală și Județeană din Nowy Tomysl implementează proiectul „Între culturi” din 2024. Activitatea sa principală constă într-o serie de întâlniri lunare denumite „Sunt din...” la care sunt invitate persoane din Vietnam, Coreea de Sud, Mexic, Columbia și Guatemala, pentru a vorbi despre experiența lor de viață în Polonia. O altă activitate importantă este o cafea lingvistică, în care se oferă sesiuni de conversație în poloneză și spaniolă și unde se întâlnesc localnici și rezidenți vorbitori de spaniolă din Peru, Bolivia și Spania.

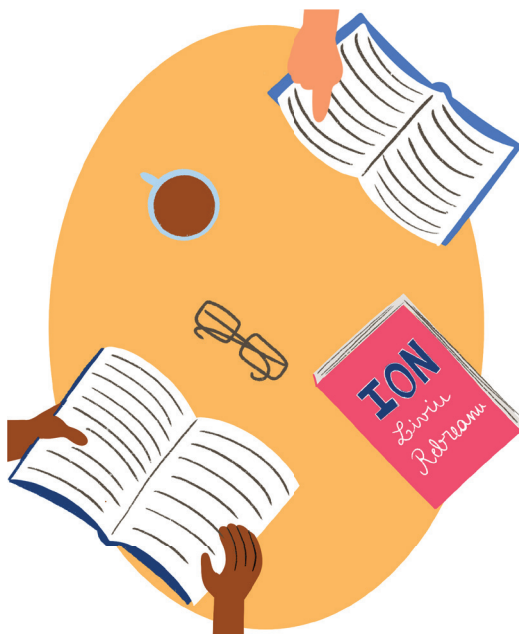
2 Punerea în valoare a diversității prin evenimente și tradiții culturale

În timpul sosirii refugiaților ucraineni, bibliotecile din Polonia au găzduit evenimente pentru a sprijini bunăstarea și integrarea lor, inclusiv prin celebrarea unor sărbători comune sau organizarea de ateliere meșteșugărești și prezentări culturale. Aceste activități au promovat înțelegerea și respectul reciproc. Sesiunile de orientare culturală, precum cele din România (a se vedea caseta), oferă și ele spații sigure pentru ca migranții să își poată pune în valoare tradițiile, în timp ce învață despre cultura țării gazdă.

Cursuri de limba română și sesiuni de orientare culturală pentru refugiați | ROMÂNIA

În România, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj a organizat cursuri de limba română și sesiuni de orientare culturală pentru refugiații ucraineni, oferind o platformă de dialog între migranți și localnici. Aceste programe includ ateliere culturale și cluburi de lectură care promovează schimbul cultural și ajută persoanele migrante să se integreze în comunitate.

ZONA DE ACȚIUNE 3

Evidențierea
parcursurilor,
poveștilor
și traseelor
migraționale

Poveștile legate de migrație sunt esențiale pentru istoria Europei. Punerea lor în valoare favorizează empatia, integrarea și sentimentul de apartenență. Povestirea poate fi, de asemenea, un act de vindecare, de revendicare a propriei capacități de acțiune. Totuși, aceste narațiuni sunt adesea neglijate, iar pierderea tradițiilor orale amenință transmiterea **cunoștințelor intergeneraționale** și explorarea **experienței trăite**. Deși este adesea trecut cu vederea, un impact esențial al migrației îl reprezintă pierderea memoriei culturale. Pe măsură ce generațiile mai tinere se adaptează la medii noi, ele se pot îndepărta de limba, tradițiile și rădăcinile lor, ceea ce, în timp, erodează patrimoniul comun.

DE CE ESTE IMPORTANT PENTRU BIBLIOTECARI

Bibliotecile sunt spații comunitare sigure în care amintirile, vocile și identitățile pot fi păstrate și puse în valoare.

Prin crearea de oportunități de documentare și împărtășire a experiențelor trăite de migranți și persoanele strămutate, bibliotecarii pot oferi vizibilitate unor relatări care sunt prea adesea ignorate. Punerea la dispoziție a unor platforme sau spații în care migranții se simt văzuți, apreciați și auziți contribuie, de asemenea, la sprijinirea incluziunii și apartenenței.

Bibliotecarii își pot îmbogăți colecțiile prin includerea literaturii multiculturale,

a lucrărilor semnate de migranți și a materialelor multilingve, pentru a oglindi mai bine diversitatea comunităților lor.

CUM

CONTRIBUIE
BIBLIOTECARII
LA ACEST PROCES

1 Documentarea și prezentarea poveștilor despre migrație

Bibliotecile pot utiliza povești, istorii orale și proiecte artistice pentru a documenta experiențele migrației și pentru a construi o memorie colectivă. Acestea contribuie la conservarea experiențelor unice ale migrației și încurajează empatia și înțelegerea între membrii comunității.

Open Museums Open Hearts | ROMÂNIA

În România, proiectul „**Open Museums Open Hearts**” (**Muzee deschise, inimi deschise**) a reunit Biblioteca Metropolitană din București și ONG-ul Asociația Culturală Câte-n lună și-n mansardă pentru a organiza ateliere și expoziții cu persoane refugiate ucrainene. Inițiativa a încurajat interacțiunea dintre tinerii români și artiștii ucraineni strămutați. Evidențind poveștile personale ale unor tineri refugiați, expoziția „Împreună. Jurnal pe sărite” a fost deschisă la Muzeul Național al Țăranului Român în primăvara anului 2023 și ulterior a fost prezentată la Biblioteca Metropolitană¹. Un rezultat-cheie a fost conceperea unui ghid pentru profesioniștii din muzee privind lucrul cu comunitățile de refugiați și implicarea acestora².

1 Cosmin Nasui, „[Open Museums Open Hearts lansează ghidul de bune practici pentru lucrul în muzee cu refugiații](#) | *Modernism*”, 28 aprilie 2023.

2 Silviu Anghel și Alexandra Zbucea, „[Artists at War](#)”, *Europolity Continuity and Change in European Governance* 17, nr. 2 (decembrie 2023).

„Bibliotecă umană” | FRANȚA

În cadrul unui eveniment cultural din Franța, Biblioteca din Lyon a găzduit prima sa „**bibliotecă umană**”, dezvoltată cu sprijinul unui cercetător. „Cărți vii” voluntare și bibliotecari facilitatori au participat la cinci sesiuni pregătitoare pentru consolidarea încrederii, gestionarea emoțiilor și purtarea unor conversații sensibile. De asemenea, aceștia au creat „coperți de carte” creative, expuse de-a lungul unui hol al bibliotecii.

2 Facilitarea întâlnirilor intergeneraționale

Bibliotecile sunt bine plasate pentru a încuraja dialogul între generații. Spre exemplu, ele pot crea punți de legătură între migranții din prima generație și descendenții lor, prin intermediul poveștilor, artei și practicilor culturale comune. Aceste spații contribuie la păstrarea și transmiterea cunoștințelor culturale. De asemenea, bibliotecile pot găzdui discuții sau pune la dispoziție resurse privind migrația, colonizarea și sclavia, încurajând reflecția asupra moștenirilor lor istorice și culturale. Exemple de inițiative care promovează astfel de legături între generații includ:

Știați că?

21 februarie este Ziua Internațională a Limbii Materne. Stabilită de UNESCO în 1999, este o ocazie bună pentru biblioteci de a celebra diversitatea lingvistică.

Festivalul Migrant'scène | FRANȚA

Organizat anual de La Cimade în orașe din Franța, festivalul explorează migrația prin artă, spectacol și dialog, permițând migranților de toate vârstele să interacționeze cu patrimoniul lor cultural¹.

¹ La Cimade, „[Festival Migrant'scène](#)”, La Cimade, accesat la 10 aprilie 2025.

Ziua Limbii Materne în Torpignattara | ITALIA

Pentru a marca Ziua Internațională a Limbii Materne (21 februarie), Biblioteca Goffredo Mameli și partenerii au organizat o întâlnire multiculturală cu mame care au citit în limba lor maternă, ceea ce reflectă angajamentul bibliotecii față de comunitate.

Expoziția de artă „Peaceful Sky Over Ukraine” | ROMÂNIA

Găzduită de Biblioteca Județeană Astra din Sibiu, expoziția de artă a prezentat lucrări realizate de copii ucraineni, subliniind impactul conflictului și promovând înțelegerea din partea comunității².

² Library Bridges (LiBri), „[Desk Research Report. Context Elements and Existing Initiatives for TCN-Welcoming Libraries in France, Italy, Latvia, Poland, and Romania](#)”, septembrie 2024.

RECOMANDĂRI PRACTICE PENTRU BIBLIOTECARI

Mai jos este o listă de sfaturi și sugestii utile de reținut pentru bibliotecari atunci când lucrează pentru a încuraja schimbul lingvistic și conservarea limbilor, întâlnirile interculturale și reflecția asupra experiențelor de migrație.

Recomandare	Descriere
Salutați vizitatorii în mai multe limbi	Pentru poliglozii aspiranți, învățați câteva fraze-cheie în cele mai vorbite limbi ale migraților din zona dumneavoastră. Spunând „bună ziua” sau „bine ați venit” în limba maternă a unei persoane puteți crea o conexiune instantanee. De asemenea, puteți purta o insignă lingvistică!
Întrebați, nu presupuneți	În loc să presupuneți nevoile cuiva, puneți întrebări deschise precum: „Ce materiale sau activități v-ar fi mai utile?” sau „Există o limbă pe care ați prefera-o?”
Creați alături de comunități	Probabilitatea ca oamenii să se implice și să investească în inițiative la a căror concepere au contribuit este mai ridicată. Atunci când este posibil, implicați persoanele migrante în elaborarea activităților și programelor bibliotecii.
Păstrați un colț „favorabil limbilor străine”	Chiar dacă o bibliotecă nu are o colecție multilingvă mare, faceți aceste cărți mai accesibile prin crearea unor standuri dedicate și a unor secțiuni în limbi străine clar etichetate.
Observați cine nu vine și de ce	Fiiți atenți la cine nu folosește spațiul. Întrebați partenerii comunitari sau asociațiile locale ce bariere pot exista și adaptați-vă în consecință.
Participați în calitate de cursant	Participarea la un grup de schimb lingvistic dezvoltă empatia și îmbunătățește înțelegerea experiențelor cotidiene în altă limbă.
Organizați activități accesibile începătorilor	Concepeți activități care nu necesită cunoștințe lingvistice sau culturale avansate pentru participare, astfel încât toți vizitatorii să se simtă bineveniți.

CONCLUZIE

Bibliotecile joacă un rol crucial în promovarea integrării și coeziunii sociale în comunitățile de migrați. Prin furnizarea de resurse care pun în valoare diversitatea culturală, prin sprijinirea schimbului lingvistic și prin facilitarea întâlnirilor interculturale, bibliotecile contribuie la reducerea decalajelor dintre migrați și comunitățile gazdă. Aceste instituții servesc drept spații valoroase pentru păstrarea contactului cu limbile materne, documentarea relatărilor despre migrație și promovarea înțelegerii reciproce. În acest fel, bibliotecile contribuie nu numai la consolidarea structurii sociale și culturale a societății, ci și la bunăstarea migraților, ajutându-i să păstreze legătura cu rădăcinile lor în timp ce se adaptează la medii noi.

REFERINȚE

- Anghel, Silviu, și Alexandra Zbucă. „Artists at War”. *Europolity Continuity and Change in European Governance* 17, nr. 2 (decembrie 2023). <https://doi.org/10.25019/europolity.2023.17.2.1>.
- David, Livermore. „Cultural Characteristics: Value Dimensions of Culture”. În *Leading with Cultural Intelligence*. Oklahoma State University Libraries, 2015. <https://open.library.okstate.edu/interculturalcommunication/chapter/cultural-characteristics/>.
- Comisia Europeană. „Diversitate lingvistică – Spațiul european al educației”, 3 iunie 2024. <https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/multilingualism/linguistic-diversity>.
- OIM. „Key Areas of Migration Governance and Management. Integration and Social Cohesion”. *EMM2.0 Handbook*, n.d. <https://emm.iom.int/handbooks/integration-and-social-cohesion>.
- La Cimade. „Festival Migrant’Scène”. La Cimade. Accesat la 10 aprilie 2025. <https://www.lacimade.org/activite/festival-migrant-scene/>.
- Library Bridges (LiBri). „Desk Research Report. Context Elements and Existing Initiatives for TCN-Welcoming Libraries in France, Italy, Latvia, Poland, and Romania”, septembrie 2024. <https://eblida.org/wp-content/uploads/2024/10/Deliverable-2.2-Desk-Research-report-catalogue-of-initiatives-and-contents.pdf>.
- MacGregor, Marion. „A Migrant’s Mother Tongue – a Language with No Value?”. *InfoMigrants*, 29 octombrie 2019. <https://www.infomigrants.net/en/post/20180/a-migrants-mother-tongue--a-language-with-no-value>.
- Nasui, Cosmin. „Open Museums Open Hearts lansează ghidul de bune practici pentru lucrul în muzee cu refugiații | Modernism”, 28 aprilie 2023. <https://www.modernism.ro/2023/04/28/open-museums-open-hearts-lanseaza-ghidul-de-bune-practici-pentru-lucrul-in-muzee-cu-refugiatii/>.
- Centrul Regional de Documentare Interculturală. „Raftul cu cărți mobil: Împrumut de carte în Toscana – Centrul Regional de Documentare Interculturală”, aprilie 2022. <https://www.polointerculturale.toscana.it/it/scaffale-circolante/pagina1688.html>. (în italiană)
- Sabine Choquet. „Models of Integration in Europe”, 30 octombrie 2017. <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/0449-models-of-integration-in-europe>.
- UNESCO. „Multilingual Education, the Bet to Preserve Indigenous Languages and Justice | UNESCO”, 29 septembrie 2023. <https://www.unesco.org/en/articles/multilingual-education-bet-preserve-indigenous-languages-and-justice>.
- ——. *Unmasking Racism: Guidelines for Educational Materials*. Franța, 2024. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000388802>.

RESURSE SUPLIMENTARE

Multiculturalism și colecții multilingvee

- Manifestul Bibliotecilor Multiculturale IFLA/UNESCO
- Bibliografia Mamma Lingua 2015:
https://www.mammalingua.it/sito/wp-content/uploads/2021/08/MAMMA-LINGUA_ar_2015.pdf (în italiană)
- Catalog documentar al Centrului de Resurse Abdelmalek Sayad:
<https://catalogue.histoire-immigration.fr/> (în franceză)
- Manifestul Bibliotecilor Multiculturale IFLA/UNESCO <https://repository.ifla.org/items/f0932243-5d68-4227-af91-cf4313687b6c> și Setul de resurse aferent <https://www.ifla.org/ifla-unesco-multicultural-library-manifesto-toolkit/> (disponibile în mai multe limbi)

Ghiduri pentru programele de schimb lingvistic

- Cafenea lingvistică la Biblioteca Publică Chrzanów din Polonia: <https://www.naplesisterlibraries.org/the-cooperative-language-learning-initiatives-between-panevezys-county-lithuania-and-chrzanow-poland-libraries/> (în engleză)
- Ghidul pentru tandem lingvistic al Alianței Universităților Tehnice Europene (ENHANCE): https://enhanceuniversity.eu/wp-content/uploads/2023/02/D3.15_Language-Tandem-Guidelines.pdf (în engleză)

Întâlniri interculturale și conservarea poveștilor despre migrație

- Calendarul de evenimente culturale și religioase al guvernului australian: <https://www.homeaffairs.gov.au/about-us/our-portfolios/multicultural-affairs/about-multicultural-affairs/calendar-of-cultural-and-religious-dates>
- Biblioteca umană: <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/-/human-library-in-schools-educate-for-a-diver-ci-1> (în engleză)
- Expoziția virtuală „Leggere la migrazione: storie, paradigmi, aspetti sociali” (Lecturi despre migrație: povestiri, paradigme, aspecte sociale) <https://upo.sebina.it/sebinaFO/repository/mv/index.html> (în italiană)
- Grupuri de lectură italiene „La Città di Eufemia” (Orașul Eufemia) – pentru promovarea discuției și reflecției cu privire la diversitatea culturală și colonialism. <https://bct.comune.torino.it/i-gruppi-di-lettura-del-progetto-leggermente/gruppo-di-lettura-la-citta-di-eufemia> (în italiană)

Pagina „Displaced, exiled and migrant persons”

(Persoane strămutate, exilate sau migrante), dezvoltată de EBLIDA în cadrul proiectului (LiBri), conține resurse suplimentare în mai multe limbi:

<https://eblida.org/displaced-exiled-migrant-persons/>

GHID DE ACTIVITĂȚI

ACTIVITATEA 1:

Expuneri de cărți în limbi străine și spații tematice

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Copii și adolescenți migranți (și migranți de a 2-a și a 3-a generație) și comunitățile gazdă

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
5-7

FACILITATORI
1-2

NIVEL
Începător

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
20 min.

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
2 ore și 05 min.

DESCRIERE

Această activitate implică persoanele provenite din migrație în amenajarea unei expoziții de carte sau a unui colț tematic de carte în bibliotecă, cu cărți în limba maternă.

OBIECTIVE

Participanții vor:

- Selecta cărți în limba lor maternă/într-o limbă străină.
- Realiza o prezentare atractivă pentru a atrage atenția asupra cărților în limba respectivă.
- Avea încredere să vorbească deschis despre limba și cultura lor.

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Colaborare și lucru în echipă
- Punerea în valoare a limbii materne și a multiculturalismului

PROFIL PARTICIPANȚI

Înțeleg limba folosită de facilitator (sau se oferă voluntari pentru interpretare, dacă este posibil).

ECHIPAMENT

- Materiale de prezentare (rafturi, standuri, mese, decorațiuni).
- Etichete sau fișe pentru descrierea cărților.
- Materiale artistice (hârtie colorată, markere pentru semne și decorațiuni).

MATERIALE

- Cărți în limbi materne (furnizate de bibliotecă și/sau de participanți).

1. PREGĂTIRE (1-2 ORE, CU 2-3 SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)

Această activitate necesită o pregătire prealabilă:

- Identificarea și contactarea potențialilor participanți. Distribuirea unui formular de înscriere în școli și în cadrul asociațiilor locale de migranți sau culturale. Se va crea și un anunț pe site-ul web al bibliotecii sau în buletinul informativ.
- Analizarea creării de parteneriate cu asociații lingvistice sau culturale care organizează deja ateliere de scriere sau lecții de îmbunătățire a limbii materne.

IMPORTANT: Este posibil ca biblioteca să nu aibă cărți disponibile în limbile materne ale tuturor participanților. În acest caz, se impune adaptarea activității pentru participanți, astfel încât aceștia să nu se simtă excluși. Analizați opțiunile din colecția digitală a bibliotecii sau rugați participanții să selecteze o carte din limbile disponibile, în funcție de interesele lor.

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (20 MIN.)

- Identificarea resurselor (cărți, DVD-uri, benzi desenate etc.) în diferite limbi din colecția bibliotecii. Gruparea cărților în funcție de limbă și temă pentru a facilita selecția.
- Crearea unui spațiu dedicat în bibliotecă pentru expunerea cărților.
- Pregătirea etichetelor pentru descrierea cărților și a materialelor decorative.

2. INTRODUCERE (15 MIN.)

- **Bun-venit** (2 MIN.)

Primirea participanților și prezentarea activității.

- **Prezentarea participanților** (3 MIN.)

Fiecare participant este rugat să își spună numele și limba maternă.

- **Joc de încălzire** (5 MIN.)

„Schimb de cărți preferate”: Fiecare participant descrie pe scurt o carte care îi place în limba sa maternă (dacă există o astfel de carte). Ca alternativă, fiecare participant poate fi rugat să împărtășească genul său preferat sau o amintire prețioasă legată de povești și cărți.

- **Explicarea activității** (5 MIN.)

Sublinierea importanței exercițiului: „Cititul în limba maternă nu este doar distractiv și relaxant, ci și o modalitate de a rămâne conectat la rădăcinile tale. Limba este o parte din ceea ce suntem, iar citind în limba maternă, o menținem vie pentru generațiile viitoare! În cadrul acestei activități, veți alege cărți, veți crea o expoziție frumoasă și veți contribui la transformarea bibliotecii într-un loc mai primitiv pentru persoane din medii diferite.”

3. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (1 ORĂ ȘI 15 MIN.)

Participanții răsfoiesc și selectează din bibliotecă cărți în limba lor maternă.

Dacă o limbă este sub-reprezentată, atunci ați putea discuta despre modalitățile prin care biblioteca își poate extinde colecția.

- **Etapa 1 – Alegerea cărților** (30 MIN.)

Explorarea bibliotecii și alegerea cărților în limba maternă. Dacă lipsește o limbă, se discută despre cum poate fi ajutată biblioteca să adauge cărți mai diverse (și se acordă ajutor la selectarea unui alt titlu).

- **Etapa 2 – Crearea expoziției** (30 MIN.)

Adăugarea de semne colorate, reflecții personale despre cultura fiecăruia, o scurtă descriere a cărții pe care au ales-o (opțional) pe baza descrierii și a copertei și decorațiuni pentru a face expoziția distractivă și atractivă. Aranjarea cărților pe un raft de prezentare sau pe o masă.

Ca alternativă, se pot selecta câteva cărți în echipă și se poate discuta împreună despre subiectul cărților, despre cuvinte descriptive potrivite pentru acestea și despre cum pot fi încurajate alte persoane să le citească. (Opțional) se poate utiliza un model IA lingvistic pentru a traduce rezumatul cărții.

- **Etapa 3 – Prezentare** (15 MIN.)

Participanții sunt rugați să spună de ce au ales o anumită carte și ce le place la ea. Acest lucru le oferă participanților posibilitatea de a se conecta la un nivel mai profund cu colegii lor, exersându-și în același timp abilitățile de comunicare.

4. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (15 MIN.)

Plimbare în jurul expoziției și admirarea acesteia. De reținut sugestiile participanților cu privire la cărți suplimentare (scrise sau traduse în limba lor maternă) pe care le-ar dori adăugate la colecția bibliotecii.

SUGESTII PENTRU DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII

→ LISTĂ DE CĂRȚI DORITE ÎN BIBLIOTECĂ:

Ajutor pentru sugerarea de noi cărți în diferite limbi pentru bibliotecă (asigurați-vă că utilizatorii știu că se pot face sugestii pentru achiziționarea de cărți în diferite limbi).

→ EXPUNERI PERMANENTE:

Discutarea unor modalități de a menține cărți multilingve vizibile de-a lungul întregului an. De exemplu, transformarea expoziției într-un eveniment rotativ de tipul „Limba lunii” și amplasarea acesteia într-un loc foarte ușor de găsit.

ACTIVITATEA 2:

Tandem lingvistic

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Adolescenți și adulți migranți

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
10-20

FACILITATORI
1

NIVEL
Începător

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
1-2 ore

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
1 oră și 50 min.

DESCRIERE

Tandemurile lingvistice oferă participanților migranți și comunităților gazdă posibilitatea de a-și exersa competențele lingvistice prin schimburi reciproce. Fiecare participant(ă) predă limba lui/sa colegului sau colegei sale într-un cadru interactiv și informal. Activitățile includ citirea ziarelor împreună, discutarea înțelegerii și schimbul de expresii din diferite culturi.

OBIECTIVE

Participanții vor:

- Fi capabili să își dezvolte competențele lingvistice prin învățare reciprocă
- Fi capabili să își îmbunătățească vorbirea, ascultarea și înțelegerea într-o limbă nouă
- Dobândi informații despre diferite expresii și tradiții culturale
- Promova integrarea socială și dialogul intercultural

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Vorbire și înțelegere orală
- Îmbogățirea vocabularului și a pronunției
- Conștientizare culturală și dezvoltarea abilităților de comunicare

PROFIL PARTICIPANȚI

- Să prezinte un interes minim față de schimbul lingvistic
- Deschidere spre dialog și schimb cultural

ECHIPAMENT

- Caiete sau fișe de lucru pentru luarea notițelor (recomandat)
- Imprimantă

MATERIALE

- Povestiri scurte sau basme populare din diferite culturi
- Aplicația KAHOOT (opțional)
- Relatări de istorie orală sau relatări personale
- Expresii idiomatice din diferite limbi
- Articole de știri, cărți sau povestiri tipărite în diferite limbi (opțional)

1. PREGĂTIRE (1-2 ORE, CU 1-2 SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)

Această activitate necesită o pregătire prealabilă:

- Identificarea participanților. Se poate distribui un formular de înscriere în cadrul asociațiilor locale de migrați, precum și în cadrul universităților, în care persoanele își pot adăuga adresele de e-mail și își pot propune limba maternă pentru o echipă de tandem.

Oportunități de parteneriat:

- Studenții (inclusiv studenții străini/Erasmus) pot fi deosebit de interesați de schimburile lingvistice ca parte a dezvoltării lor academice. De asemenea, este o oportunitate de a facilita interacțiuni între tinerii migrați din interiorul și din afara Europei.

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (10 MIN.)

Amenajarea spațiului cu mese și scaune pentru discuții în tandem și invitarea oaspeților.

(Opțional) Pregătirea unor materiale de lectură sau ziare în limbile alese.

3. INTRODUCERE (30 MIN.)

- **Bun-venit** (5 MIN.)

Primirea participanților și prezentarea facilitatorului (facilitatorilor) într-un spațiu relaxat, prietenos, ideal cu scaune confortabile.

- **Prezentare** (5 MIN.)

Participanții sunt rugați să se prezinte și să spună de unde sunt, ce limbă (limbi) vorbesc și ce limbi sunt interesați să învețe.

- **Joc de încălzire** (10 MIN.)

Participanții sunt rugați să se prezinte și să împărtășească o formulă de exprimare sau o expresie din limba lor și să explice semnificația acesteia.

Se dau câteva exemple privind modul în care expresiile variază de la o limbă la alta. De exemplu, multe limbi au expresii diferite pentru a descrie o ploaie cu soare sau o condiție meteorologică care apare atunci când norii se despart în timpul unei furtuni.

- În Rwanda, i se spune „nunta hienei”
- În poloneză, se spune „vrăjitoarea face unt”
- În spaniolă, se spune „iepurii nasc”

Se lansează un chestionar despre câteva expresii tradiționale cu întrebarea „Ce înseamnă asta?”

- Participanții trebuie să se consulte între ei pentru a găsi răspunsurile corecte.
- Chestionarul poate fi realizat utilizând aplicația KAHOOT, iar participanții vor scana coduri QR pentru a accesa răspunsurile.

- **Explicarea activității** (10 MIN.)

Se grupează participanții (ideal câte 2, maxim 3), în funcție de interesele lingvistice exprimate, dacă este posibil. Dacă numărul de participanți este nepotrivit, va participa și un facilitator.

RECOMANDARE – Se stabilesc așteptările de la această activitate. Participanții care au niveluri lingvistice diferite trebuie asigurați că acest lucru este normal și că face parte din experiență.

4. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (1 ORĂ)

- **Etapa 1 – Selectarea și prezentarea temei sesiunii** (10 MIN.)

Sesiunile pot fi structurate în jurul unei teme-cheie pentru a facilita discuțiile participanților.

Exemple de teme:

- Descrierea unei zile obișnuite în țara dumneavoastră
- Compararea rutinelor de dimineață în diferite culturi
- Discutarea expresiilor obișnuite de salut
- Denumirea unor mâncăruri tradiționale din țara dumneavoastră și explicarea modului de preparare
- Discuție despre locul dumneavoastră de muncă ideal și motive pentru care l-ați ales
- Descrierea ultimei excursii și a celor mai bune locuri de vizitat în țara dumneavoastră

(Opțional) Alte modalități de structurare a conversațiilor includ exercițiul „prezintă-ți perechea”, jocul de rol (de exemplu, simularea unor situații din viața reală, cum ar fi comanda la un restaurant sau solicitarea de indicații) și citirea împreună a unor articole, dialoguri sau povestiri. De asemenea, se pot pune la dispoziție câteva materiale, cum ar fi articole și ziare, pentru a stârni interesul și discuțiile participanților.

- **Etapa 2 – Discuție în perechi** (40 MIN.)

Un mod tipic de a structura un tandem lingvistic este de a împărți timpul de conversație între cele două limbi (de exemplu, 20 de minute fiecare), astfel încât fiecare participant să beneficieze în mod egal.

Un participant vorbește în limba sa în timp ce celălalt ascultă și îl ajută să corecteze greșelile. Apoi schimbă rolurile.

- **Etapa 3 – Concluzii** (10 MIN.)

Se revine în grup pentru a împărtăși câteva impresii finale. Participanții pot împărtăși pe rând un lucru interesant pe care l-au învățat.

5. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (10 MIN.)

Mulțumiți participanților pentru participare și sugerați modalități de reîntâlnire (pe cont propriu sau la următoarea sesiune).

SUGESTII PENTRU DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII

→ ORGANIZAREA UNOR EVENIMENTE COMUNITARE

mai ample, cu povestiri multilingve.

→ ORGANIZAREA DE SESIUNI MULTIPLE

pentru ca participanții să beneficieze de o
experiență completă.

ACTIVITATEA 3:

Antologie de povestiri de peste hotare (Atelier de scriere)

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Adolescenți și adulți migranți, comunități gazdă

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
10-15

FACILITATORI
1

NIVEL
Intermediar

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
1-2 ore

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
2 ore și 45 min.

DESCRIERE

Participanții creează împreună o antologie de povestiri, basme populare sau rețete în limbile lor materne, opțional cu traduceri. Atelierul promovează schimbul cultural, abilitățile de scriere și exprimarea identității prin intermediul povestirii.

OBIECTIVE

Participanții vor:

- Practica limba maternă prin intermediul povestirilor
- Fi capabili să se conecteze cu persoane din medii culturale și lingvistice diferite
- Împărtăși și pune în valoare identități multiculturale

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Creativitatea
- Exprimarea scrisă
- (Opțional) Abilitățile digitale
- Relațiile interculturale
- Abilitatea de a traduce

PROFIL PARTICIPANȚI

- Capabili să citească și să scrie în limba maternă (de preferat).
- Înțeleg limba folosită de facilitator (sau se asigură traducere).

ECHIPAMENT

- Pixuri, creioane de colorat, hârtie și/sau caiete pentru scris
- (Opțional) Calculatoare pentru ca participanții să își scrie poveștile
- Materiale de legătorie (carton, coperte din plastic sau laminate, bandă de legătorie, lipici etc.)

MATERIALE

- Exemple de basme populare, povești de călătorie sau rețete din diferite culturi
- Opțional: Acces la o platformă online pentru publicare digitală

1. PREGĂTIRE (1-2 ORE, CU 2-3 SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)

Această activitate necesită o pregătire prealabilă:

- Se decide tema antologiei și se identifică și contactează potențialii participanți. Se analizează oportunitatea distribuirii unui formular de înscriere în școli și în cadrul asociațiilor locale de migrați sau culturale. Se va crea și un anunț pe site-ul web al bibliotecii sau în buletinul informativ.
- Analizarea creării de parteneriate cu asociații lingvistice sau culturale care organizează deja ateliere de scriere sau lecții de îmbunătățire a limbii materne.
- Se stabilește un termen limită pentru transmiterea formularelor și pentru înscrieri.

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (15 MIN.)

- Aranjarea meselor cu materiale de scris și/sau calculatoare pentru dactilografare.
- În funcție de tema aleasă, se pregătește o selecție de cărți (de exemplu, legende, basme populare sau cărți internaționale de rețete) pentru inspirație.

3. INTRODUCERE (25 MIN.)

- **Bun-venit** (5 MIN.)
  - Se prezintă pe scurt scopul atelierului și rezultatele anticipate ale acestuia (de exemplu, o antologie tipărită sau digitală disponibilă în bibliotecă). Se dau exemple de antologii anterioare (dacă sunt disponibile).
  - Se încurajează un schimb deschis și respectuos de experiențe culturale.
- **Prezentare** (5 MIN.)

Se cere fiecărui participant să își spună numele, de unde provine și o poveste sau o mâncare preferată din cultura sa.

- **Joc de încălzire** (5 MIN.)

Facilitatorul împărtășește un scurt basm/poveste din țara sa de origine. Ca alternativă – jocul „Asociere de cuvinte”: Scrieți un cuvânt legat de universul povestirii (de exemplu, „călătorie”, „memorie”, „tradiție”) și cereți fiecărui participant să spună primul cuvânt sau prima frază care îi vine în minte. Întrebați participanții: „De ce, în opinia dumneavoastră, este importantă conservarea istoriilor și a amintirilor noastre?” Pentru a ghida discuția, unele răspunsuri pot include conservarea identităților, valorilor, lecțiilor etc.

- **Explicarea activității** (10 MIN.)

Sublinierea importanței activității: „Poveștile sunt mai mult decât un simplu act de divertisment – ele sunt un mod de a ne conserva identitățile, istoria și valorile. Fie că este vorba de un basm popular transmis din generație în generație, de o experiență personală de călătorie sau de o rețetă de familie îndrăgită, povestirile mențin culturile vii și ne permit să le împărtășim cu alții. Participând la acest atelier, veți contribui la o arhivă vie de relatări diverse.”

4. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (2 ORE)

- **Etapa 1 – Alegerea temei** (15 MIN.)

Participanții aleg o temă pentru povestea lor: basme populare, experiențe de călătorie, tradiții de familie sau amintiri legate de mâncare. Dați exemple pentru inspirație. Antologia poate fi axată pe una sau mai multe teme.

- **Etapa 2 – (Opțional) Discuție de tip brainstorming în perechi** (30 MIN.)

- Participanții formează perechi și își împărtășesc ideile de poveste.
- Încurajați ascultarea activă și reacțiile constructive.
- Oferiți îndrumare cu privire la structurarea poveștilor și puneți accent pe elemente-cheie precum locul, personajele și mesajul.
- Participanții sunt încurajați să se așeze la calculator sau la masă și să înceapă să scrie în limba lor maternă. Dacă au timp să termine, pot începe să traducă povestea în limba gazdă, folosind un dicționar sau instrumente lingvistice online precum DeepL.

- **Etapa 3 – Scrisul și primele ciorne** (1 ORĂ)

- Participanții încep să își redacteze poveștile (pe calculator sau de mână).
- Facilitatorii oferă îndrumare și sprijin.
- Pentru participanții cu abilități limitate de alfabetizare, se pot sugera adaptări, cum ar fi crearea unui desen sau înregistrarea unei povestiri pentru a fi transcrisă ulterior.

RECOMANDARE – Se va preciza un număr minim și maxim de cuvinte.

- **Etapa 4 – Concluzii** (15 MIN.)

- Participanții fac schimb de proiecte și oferă feedback.
- Se încurajează claritatea, profunzimea culturală și narațiunea captivantă.

5. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (5 MIN.)

- Discutarea etapelor următoare: finalizarea, editarea și formatarea antologiei. Mulțumiți participanților pentru timpul acordat. Dacă participanții nu au terminat, pot preda proiectele la bibliotecă sau le pot lua acasă pentru a le termina.
- După activitate, se pot asambla poveștile într-o carte cu limba originală și traducerea una lângă alta. Căutați un loc în bibliotecă pentru prezentarea antologiei (online sau offline).

SUGESTII PENTRU DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII

→ ORGANIZAREA UNUI EVENIMENT PUBLIC DE LECTURĂ

pentru ca participanții să își împărtășească poveștile și să își poată citi creațiile în limbile lor.

→ OFERIREA UNOR ATELIERE DE CONTINUARE

sau crearea unei serii de antologii structurate în jurul a diferite teme.

→ TRANSFORMAREA EXERCIȚIULUI ÎNTR-UN CONCURS DE SCRIERE,

în cadrul căruia participanții să poată câștiga un premiu pentru cea mai bună lucrare (de exemplu, cărți din bibliotecă).

→ ÎNREGISTRAREA LECTURILOR

și distribuirea lor pe site-ul web al bibliotecii.

ACTIVITATEA 4:

Biblioteca vie

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Tineri și adulți migranți și comunități gazdă

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
10-20

FACILITATORI
2-3

NIVEL
Avansat

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
1-2 ore

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
1 oră și 45 min.

DESCRIERE

Biblioteca vie este o sesiune interactivă în cadrul căreia participanții se angajează în conversații personale cu „Cărți umane” – persoane care își împărtășesc experiențele de viață reale în calitate de persoane provenite din migrație. Scopul este de a promova empatia, de a combate stereotipurile și de a contribui la înțelegerea reciprocă între comunități.

Inspirată de inițiativa Biblioteca umană. Mai multe informații la: humanlibrary.org

OBIECTIVE

Participanții vor:

- Promova dialogul intercultural și empatia
- Combate prejudecățile frecvente despre migrație
- Încuraja respectul pentru diversitate și drepturile omului
- Consolida legăturile comunitare prin povestiri
- Oferi un spațiu sigur pentru conversații autentice

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Ascultarea activă și empatia
- Relatarea poveștilor și vorbitul în public
- Relațiile interculturale

PROFIL PARTICIPANȚI

- Competențe lingvistice de bază (la același nivel cu facilitatorul)
- Dorința de a împărtăși povești personale și de a interacționa cu respect

ECHIPAMENT

- Scaune/mese pentru discuții în grupuri mici
- Etichete pentru nume, bilețele autoadezive (post-it) colorate
- Harta lumii mare (sau individuală)
- Formulare de feedback

MATERIALE

- Povești reale de viață ale participanților migranți
- (Opțional) Videoclipuri din cadrul proiectului DiverCidade Braga
- Sugestii de discuție tipărite
- (Opțional) Cărți de călătorie și/sau fișe ale arborelui genealogic pe care participanții să le completeze
- (Opțional) Prezentarea [proiectului Mapping Journey \(Cartografierea călătoriei\)](#) de Bouchra Khalili

1. PREGĂTIRE (1-2 ORE, CU 2-3 SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)

Această activitate necesită o pregătire prealabilă:

- Identificarea și invitarea unor persoane provenite din migrație (prima, a doua generație etc.) care să fie dispuse să își împărtășească poveștile și experiențele de viață. Acest lucru se poate face în mai multe moduri, inclusiv prin publicarea de anunțuri prin intermediul rețelelor de socializare, pliante sau buletine informative și prin includerea datei (datelor) activității pe site-ul web și/sau în calendarul bibliotecii.
- Informarea centrelor sociale și a asociațiilor de migranți, precum și a altor parteneri care lucrează în mod regulat cu comunitățile de migranți.

IMPORTANT: Deoarece subiectele abordate în timpul acestei sesiuni pot fi sensibile și dificile pentru unele persoane migrante, este oportună invitarea unui voluntar din partea unei organizații de migranți sau a unui serviciu social care poate oferi sprijin participanților, dacă este necesar.

- Se creează și tipărește o listă de servicii pe care persoanele migrante le pot contacta dacă au nevoie de sprijin, cum ar fi asistență juridică, asistență medicală, locuințe și adăposturi, linii telefonice de ajutor în caz de criză etc.

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (15 MIN.)

- Informarea facilitatorilor cu privire la desfășurarea sesiunii și la caracterul sensibil al poveștilor personale
- Amenajarea unui spațiu adecvat pentru discuții în grupuri mici (de exemplu, scaune confortabile, gustări etc.)
- Pregătirea materialelor

3. INTRODUCERE (30 MIN.)

- **Bun-venit** (5 MIN.)

Primirea participanților și oferirea unui ecuson și a unui bilețel colorat la alegere, care va fi folosit ulterior pentru gruparea în perechi.

- **Prezentare** (5 MIN.)

Scurtă prezentare a numelor și a informațiilor esențiale despre participanți.

- **Joc de încălzire** (15 MIN.)

Pentru grupuri mai mici: jocul „Două adevăruri și o minciună”.

Pentru grupuri mai mari: jocul „Harta lumii”. Se prezintă o hartă mare a lumii sau se afișează o versiune digitală pe un ecran. Se dă fiecărui participant un bilețel autoadeziv cu ajutorul căruia să marcheze locul din care provine, în care a locuit sau pe care l-a vizitat. Participantul va spune apoi de ce acel loc este important.

Opțional: Se poate prezenta proiectul [Mapping Journey \(Cartografierea călătoriei\)](#) al artistei Bouchra Khalili pentru inspirație.

- **Explicarea activității** (5 MIN.)

Prezentarea conceptului de Bibliotecă vie: „Imaginați-vă că intrați într-o bibliotecă, dar în loc să împrumutați o carte, împrumutați o persoană – o carte vie cu experiențe reale de împărtășit. Biblioteca vie este o modalitate unică de a elimina stereotipurile și de a crea înțelegere între persoane din medii diferite. În loc să citiți despre migrație, adaptare culturală și reziliență într-un manual, veți asculta relatările unor persoane care au trăit aceste experiențe în mod direct. În această activitate, veți fi cu toții «Cărți umane» în care vă veți împărtăși poveștile personale cu alți participanți.”

IMPORTANT: Stabiliți reguli de bază privind empatia, respectul și confidențialitatea. Dacă există teme sau întrebări la care participanții nu se simt confortabil să răspundă, este în regulă; pot trece la următorul subiect. Facilitatorii trebuie să cunoască servicii relevante disponibile în cazul în care participanții dezvăluie informații care necesită sprijin suplimentar sau măsuri de protecție.

4. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (50 MIN.)

- **Etapa 1 – Gruparea participanților în perechi** (5 MIN.)

Participanții sunt grupați în funcție de culoarea bilețelului autoadeziv sau prin numire.

- **Etapa 2 – Trei sesiuni de interacțiune de câte 15 minute** (45 MIN.)

Participanții sunt invitați să stea cu perechile lor și să „se citească” reciproc timp de 15 minute. Acest lucru asigură suficient timp pentru o conversație captivantă, dar o păstrează suficient de scurtă pentru a permite interacțiuni multiple. Facilitatorii îi pot îndemna pe participanți să își pună reciproc întrebări precum:

- Ce înseamnă „acasă” pentru tine? S-a schimbat această semnificație în timp?
- Ce îți lipsește cel mai mult din locul în care ai crescut sau din care vii?
- Ce tradiții, obiceiuri sau valori sunt importante pentru tine și familia ta?
- Există o poveste legată de un fel de mâncare, un cântec sau un obiect care te ține conectat(ă) la rădăcini?
- Cum ți-a influențat identitatea viața de aici?
- Te-ai simțit vreodată „între” culturi sau locuri?
- Care este povestea familiei tale – mai există oameni din familia ta care să se fi mutat peste hotare?
- Ce schimbări ai observat în comunitatea ta de-a lungul anilor?
- Ce crezi că putem învăța din experiențele celuilalt?

Opțional: puteți ruga participanții să completeze exercițiile tipărite pentru a stimula discuția (cărți de călătorie sau arbori genealogici)

După fiecare sesiune de 15 minute, se folosește un cronometru sau o sonerie pentru a roti perechile.

5. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (10 MIN.)

- Mulțumiți participanților și exprimați-vă aprecierea pentru deschiderea și curajul lor
- Invitați la reflecție: Ce v-a surprins? Cu ce ați rezonat?
- Distribuți formulare de feedback
- Opțional: organizați un moment informal de socializare cu gustări

SUGESTII PENTRU DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII

- **ASIGURAREA DE TIMP
SUPLIMENTAR LA FINAL,**
eventual cu gustări, în care toți participanții
să poată interacționa liber.
- **ORGANIZAREA DE BIBLIOTECI
VII ULTERIOARE**
sau crearea unei scurte povești digitale de
recapitulare a evenimentului.

ACTIVITATEA 5:

Club de lectură despre migrație

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Tineri și adulți migranți și comunități gazdă

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
5-7

FACILITATORI
1

NIVEL
Începător

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
1-2 ore

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
2 ore și 30 min.

DESCRIERE

Un club de lectură axat pe literatură cu tema migrației, scrisă de sau despre migranți, strămutare și adaptare culturală. Participanții citesc în prealabil (sau împreună în timpul sesiunii) cărți sau fragmente selectate special, apoi participă la o sesiune de reflecție și creație.

Se pot adăuga elemente artistice – cum ar fi desenhul, poezia sau colajul – pentru a îmbogăți discuția, transformând-o într-o experiență de învățare participativă.

OBIECTIVE

Participanții vor:

- Explora teme legate de migrație precum identitatea, conceptul de „acasă”, apartenența și reziliența prin intermediul literaturii.
- Practica empatia și înțelegerea interculturală.
- Exprima idei în mod creativ.

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Înțelegerea textului
- Gândirea critică
- Comunicarea interculturală
- Exprimarea creativă
- Ascultarea activă și empatia

PROFIL PARTICIPANȚI

Înțelegere de bază a limbii (sau asistență pentru traducere)

ECHIPAMENT

- Mese și scaune pentru lectură și muncă creativă
- Materiale artistice (hârtie, pixuri, creioane, markere colorate, materiale pentru colaje etc.)
- (Opțional) Flipchart sau tablă albă

MATERIALE

- Cărți, povestiri sau extrase pe tema migrației – de preferință scrise de autori migranți
- Copii ale lecturii selectate (tipărite sau digitale)

1. PREGĂTIRE (1-2 ORE, CU 2-3 SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)

Promovarea clubului de lectură prin afișe, rețele sociale, școli sau grupuri locale. Participanții sunt rugați să citească în avans.

Se alege o carte sau extrase axate pe migrație și identitate. Se asigură accesibilitatea (traduceri, cărți audio sau versiuni ușor de citit). Ca alternativă, se poate alege o carte împreună cu grupul, cu ocazia primei sesiuni. Pentru tineri, cititul poate avea loc în timpul sesiunii, pe parcursul mai multor întâlniri.

IMPORTANT: Unele cărți pot avea conținut sensibil. Bibliotecarii ar trebui să analizeze materialele în prealabil și să semnaleze orice conținut cu potențialul de a crea disconfort, oferind alternative atunci când este necesar.

Se asigură și se pregătesc materiale creative și se oferă acces la lecturi (tipărite sau digitale).

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (10 MIN.)

Așezați mesele în cerc pentru a încuraja discuțiile. Pregătiți un stand creativ, afișați coperta cărții și selectați citate.

3. INTRODUCERE (20 MIN.)

- **Bun-venit** (2 MIN.)

Primirea participanților în sală.

- **Prezentarea participanților** (3 MIN.)

Participanții sunt încurajați să se prezinte pe scurt și să spună de ce au venit.

- **Explicarea activității** (15 MIN.)

Prezentarea autorului (autorilor), descrieți contextul și textul selectat.

Precizați că participanții vor avea ocazia de a-și exprima creativ reflecțiile după discuție.

4. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (1 ORĂ ȘI 30 MIN.)

- **Etapa 1 – Lectură colectivă** (30 MIN.)

Cartea (sau un anumit capitol) poate fi citită împreună, individual sau de către bibliotecar.

- **Etapa 2 – Discuție de grup** (30 MIN.)

Ce v-a impresionat cel mai mult în poveste?

- Ce a dezvăluit această poveste despre migrație, identitate sau apartenență?
- Sunt părți care v-au contrazis presupunerile sau v-au oferit perspective noi?
- Dacă ar trebui să alegeți un cuvânt pentru a descrie tonul emoțional al lucrării, care ar fi acesta?

Oferiți spațiu atât pentru reflecții personale, cât și pentru dialogul colectiv.

- **Etapa 2 – Răspuns creativ** (30 MIN.)

Participanții sunt invitați să creeze ceva inspirat din ceea ce au citit și discutat. Opțiunile pot include:

- Desenarea sau realizarea unui colaj cu o scenă sau un simbol din poveste.
- Scrierea unui scurt poem, a unei scrisori sau a unui text reflexiv.
- Reprezentarea vizuală a „ceea ce înseamnă acasă”.

Facilitatorii ar trebui să circule și să încurajeze reflecția în liniște sau colaborarea amabilă. Muzica de fundal poate ajuta la o atmosferă relaxată.

5. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (15 MIN.)

Participanții sunt invitați, dacă doresc, să vorbească despre ce au creat și de ce. Se alege o carte pentru sesiunea următoare.

SUGESTII PENTRU DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII

→ EXTINDEREA COLECȚIEI BIBLIOTECII.

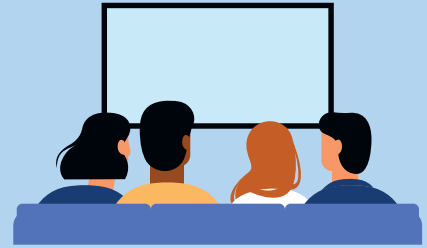
Se pot comanda cărțile pe care participanții doresc să le citească pentru clubul de lectură, iar apoi se pot integra în colecția bibliotecii.

→ EXTINDEREA CLUBULUI

cu sesiuni lunare axate pe diferite teme culturale sau legate de migrație.

ACTIVITATEA 6:

Proiecție de film

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Tineri și adulți migranți și comunități gazdă

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
10-20

FACILITATORI
1

NIVEL
Începător

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
1-2 ore

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
2 ore și 50 min.

DESCRIERE

Activitatea de proiecție de filme prezintă filme despre migrație sau regizate de migranți. Astfel, sunt încurajate dialogul și reflecția asupra experiențelor de migrație, integrarea socială și adaptarea culturală. Proiecția va fi urmată de o discuție de grup, în cadrul căreia participanții pot reflecta asupra filmelor și își pot împărtăși perspectivele.

OBIECTIVE

Participanții vor:

- Practica înțelegerea interculturală și empatia prin intermediul filmului.
- Contesta stereotipurile și prejudecățile legate de migranți și refugiați.
- Crea un spațiu propice discuției și reflecției cu privire la probleme legate de migrație.
- Participa la o discuție despre realitățile migrației, așa cum sunt prezentate în filme.

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Ascultarea activă și empatia
- Gândirea critică și reflecția
- Comunicarea interculturală

PROFIL PARTICIPANȚI

- Participanții înțeleg și vorbesc limba facilitatorului.
- Dorința de a se angaja într-un dialog respectuos și de a împărtăși perspective inedite.

ECHIPAMENT

- Scaune/mese pentru a sta confortabil.
- Un proiector și un ecran pentru proiecția de filme.
- Echipament audiovizual pentru redarea filmelor.

MATERIALE

- Filme despre migrație și/sau regizate de migranți.

1. PREGĂTIRE (1-2 ORE, CU 2-3 SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)

Această activitate necesită o pregătire prealabilă:

- Se selectează filme care se concentrează pe migrație sau care sunt regizate de migrați. Aceste filme trebuie să fie relevante și să provoace reflecții. Pentru idei de filme, puteți consulta programul festivalului anual organizat de Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), denumit [Global Migration Film Festival](#) (GMFF - Festivalul Internațional al Filmului despre Migrație).

IMPORTANT: Unele filme pot conține scene explicite de violență, abuz sau alt conținut sensibil care ar putea provoca tulburări emoționale, anxietate sau amintiri traumatice, în special pentru persoanele care au avut experiențe de migrație sau strămutare. Bibliotecarii ar trebui să analizeze filmele înainte de proiecție, să informeze în prealabil spectatorii dacă există conținut potențial deranjant și să ofere sprijin sau opțiuni alternative de vizionare, dacă este necesar.

- Identificarea participanților: se distribuie informații despre proiecția filmului prin intermediul rețelelor de socializare, buletinelor informative sau parteneriatelor cu organizații locale și/sau școli.

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (10 MIN.)

Asigurarea unui spațiu cu echipamentul necesar (proiector, ecran, sistem de sunet). Asigurarea unei dispunerii a locurilor astfel încât vizionarea să fie confortabilă și testarea tuturor echipamentelor audiovizuale.

3. INTRODUCERE (10 MIN.)

- **Bun-venit** (2 MIN.)

Întâmpinați participanții, și invitați-i să se așeze, prezentând apoi scopul activității.

- **Prezentarea participanților** (3 MIN.)

Participanții sunt invitați să se prezinte.

- **Explicarea activității** (5 MIN.)

Prezentare pe scurt a filmelor care vor fi proiectate, oferind un context privind motivele pentru care au fost selectate.

4. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (2 ORE ȘI 20 MIN.)

- **Etapa 1 – Proiectarea filmului** (2 ORE)

Se proiectează filmul sau filmele selectate. Asigurați-vă că participanții au parte de o experiență de vizionare confortabilă și încurajați implicarea activă în timpul filmului.

- **Etapa 2 – Reflecție în grup** (20 MIN.)

Facilitarea unei discuții după film(e). Dacă sunt selectate mai multe filme, se poate întocmi o listă cu întrebări pentru a avea o scurtă discuție de grup după fiecare film.

Utilizați sugestiile de discuție tipărite, precum:

- Ce emoții sau gânduri a evocat filmul?
- Cum v-a schimbat sau întărit filmul înțelegerea asupra migrației?
- Ce aspecte ale migrației au fost evidențiate în film de care nu ați știut înainte?
- Cum abordează filmul teme de adaptare și schimbului cultural?

5. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (10 MIN.)

Se pun la dispoziția participanților resurse pentru explorarea ulterioară a subiectelor legate de migrație (de exemplu, documentare, cărți, articole). Se alocă timp pentru discuții informale și reflecții la o gustare.

SUGESTII PENTRU DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚII

→ CREAREA UNUI CENTRU DE RESURSE DIGITALE

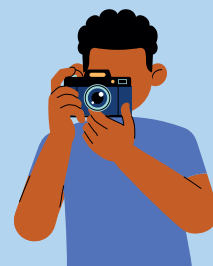
(de exemplu, pe site-ul bibliotecii) cu linkuri către filme, articole, cărți și servicii de asistență. Acesta poate fi realizat digital și împărtășit cu participanții după eveniment pentru explorare ulterioară.

→ DISCUȚII ÎN GRUP ȘI SESIUNI DE ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI:

După proiecții, puteți invita realizatori de filme, experți în migrație sau persoane cu experiențe de migrație trăite pentru o discuție în grup sau o sesiune de întrebări și răspunsuri.

ACTIVITATEA 7:

Expoziție de fotografii

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Tineri migranți și membri ai comunității gazdă

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
10-30

FACILITATORI
2

NIVEL
Avansat

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
4-5 ore

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
2 ore și 45 min.

DESCRIERE

Această activitate reunește tineri din medii culturale diferite pentru a stabili legături prin intermediul fotografiei. Participanții explorează teme legate de identitate, memorie și apartenență, răspunzând la întrebări orientative și capturând imagini relevante. Rezultatele finale vor fi prezentate în cadrul unei expoziții publice, cu scopul de a promova dialogul și legătura cu comunitatea.

OBIECTIVE

Participanții vor:

- Promova dialogul intercultural și empatia.
- Fi încurajați să își îmbunătățească exprimarea creativă și abilitățile fotografice de bază.
- Fi încurajați să exploreze poveștile și reflecțiile personale.
- Beneficia de consolidarea legăturilor dintre bibliotecă și comunitățile de migranți.

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Tehnicile de povestire vizuală și fotografie
- Comunicarea interpersonală și interculturală
- Prezentarea și vorbitul în public
- Gândirea critică și exprimarea de sine

PROFIL PARTICIPANȚI

- Nivel de bază de înțelegere a limbii facilitatorului (sau acces la un interpret)
- Interes pentru exprimarea creativă, povestire și schimb cultural

ECHIPAMENT

- telefoane inteligente sau aparate foto digitale (participanții își pot aduce propriile aparate; biblioteca pune la dispoziție aparate suplimentare)
- Imprimantă și hârtie foto (sau acces la un centru apropiat de imprimări)
- Formulare de consimțământ pentru utilizarea fotografiilor

MATERIALE

- Scurtă prezentare despre noțiunile de bază ale fotografiei (lumină, încadrare, emoție)
- Mostre de fotografii pentru inspirație
- Întrebări orientative pentru plimbarea fotografică
- Broșuri cu sfaturi despre fotografie

1. PREGĂTIRE (CA. 4-5 ORE, CU 2-3 SĂPTĂMÂNI ÎNAINTE)

Această activitate necesită o pregătire prealabilă:

- Contactarea de școli, grupuri de tineri migranți/refugiați sau centre comunitare locale pentru a identifica tineri participanți
- Elaborarea unei scurte prezentări despre conceptele de bază ale fotografiei
- Pregătiri pentru asigurarea interpretării sau traducerii, dacă este necesar
- Asigurarea accesului la echipamentele și materialele tipărite necesare

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (30 MIN.)

- Amenajarea încăperii cu mese/scaune aranjate în mod primitor
- Configurarea proiectorului, a laptopului și testarea conexiunii la internet
- Amenajarea unei zone pentru înregistrare, cu ecusoane și formulare de consimțământ
- Asigurarea unui spațiu accesibil și primitor pentru toți
- Verificare suplimentară cu privire la asigurarea accesibilității pentru toți participanții (mobilitate, nevoi senzoriale etc.)
- Confirmarea disponibilității serviciilor de interpretare sau traducere, dacă sunt necesare.

3. INTRODUCERE (20 MIN.)

- **Bun-venit** (2 MIN.)

Primirea participanților și prezentarea facilitatorilor

- **Prezentarea participanților** (3 MIN.)

Distribuirea formularelor de consimțământ (pentru utilizarea fotografiilor și participare)

- **Joc de încălzire** (5 MIN.)

Scurtă reflecție în grup: „Care ar fi un lucru ce îți amintește de casă?”

- **Explicarea activității** (10 MIN.)

Explicarea obiectivului sesiunii: „Astăzi vom explora modul în care fotografia poate fi un mijloc puternic de a spune povești. Nu orice povești, ci poveștile voastre. Prin intermediul fotografiilor, ne putem împărtăși cultura, experiențele, amintirile și speranțele pentru viitor. Această activitate are ca scop și să ne cunoaștem unii pe alții, oameni din medii diferite, și să învățăm ceva nou.”

4. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (1 ORĂ ȘI 45 MIN.)

- **Etapa 1 – Prezentarea fotografiilor** (15 MIN.)

Împărtășirea unor sfaturi simple despre fotografie:

- Lumina – Utilizarea luminii naturale. Evitarea blițului puternic. Folosirea luminii de la o fereastră sau orientarea subiectului cu fața spre soare.
- Încadrarea – Folosirea „regulii treimilor”. Plasarea subiectului descentrat pentru a face fotografiile mai interesante.
- Unghiuri – Încercarea de a fotografia dintr-un unghi mai coborât sau dintr-o parte diferită – nu întotdeauna direct din față.
- Povestirea – Adresarea întrebării: „Ce sentiment sau poveste arăt cu această imagine?”

Prezentarea câtorva exemple de fotografii și realizarea de fotografii de exercițiu în interior.

- **Etapa 2 – Exercițiu ghidat** (15 MIN.)

Adresarea de întrebări care să inspire plimbarea fotografică în aer liber. Prezentarea de fotografii ca exemplu, dacă sunt disponibile.

Întrebările pot include:

- Ce tradiții sau ritualuri sunt importante pentru dumneavoastră?
- Ce vă lipsește din țara dumneavoastră natală?
- Ce vă place să faceți în timpul liber?
- Ce vă place la noua dumneavoastră țară?

Participanții sunt încurajați să discute aceste întrebări în perechi. Se oferă asistență de interpretare, dacă este necesar.

- **Etapa 3 – Plimbare fotografică în aer liber** (1 ORĂ)

În perechi mixte (un tânăr migrant + un tânăr localnic), se explorează cartierul și se fac fotografii care reflectă răspunsurile la întrebări.

Se încurajează munca în echipă, creativitatea și co-crearea.

- **Etapa 4 – Întoarcere și discuții** (15 MIN.)

Reunirea și vizualizarea fotografiilor preferate în grup (proiecție sau expunere pe un ecran).

Discuție ghidată:

- Cum v-ați simțit exprimându-vă gândurile vizual?
- Ce ați învățat de la partenerul dumneavoastră?

5. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (10 MIN.)

- Mulțumiți tuturor pentru participare.
- (Opțional) Oferiți participanților o copie a fotografiilor.
- (Opțional) Distribuți mici certificate de participare sau bilete de mulțumire.

(OPȚIONAL) SESIUNE DE CONTINUARE A ACTIVITĂȚII

(1 ORĂ, O SĂPTĂMÂNĂ MAI TÂRZIU)

- Se imprimă câteva dintre fotografiile participanților și se organizează o întâlnire ulterioară în cadrul căreia fiecare să își poată împărtăși fotografiile și să poată discuta despre povestea din spatele lor.

**SUGESTII PENTRU
DEZVOLTAREA
ACTIVITĂȚII****→ CREAREA UNEI CĂRȚI
DE FOTOGRAFII**

sau a unui album cu imaginile și poveștile expuse.

**→ ADAPTAREA ACTIVITĂȚII
PENTRU COPII MAI MICI**

oferind ca alternativă desenhul sau pictura.

ACTIVITATEA 8:

Eveniment literar multicultural

→ **PUBLIC ȚINTĂ:** Migranți și membri ai comunităților gazdă (toate vârstele)

**NUMĂR
PARTICIPANȚI**
15-30

FACILITATORI
3-4

NIVEL
Avansat

**TIMP DE
PREGĂTIRE**
Mai multe zile

**DURATA
ACTIVITĂȚII**
3 ore și 30 min.

DESCRIERE

Un eveniment cultural tematic, de preferință la un sfârșit de săptămână, pentru a pune în valoare și explora narațiuni multiculturale prin intermediul literaturii. Evenimentul reunește experți în domeniu, membri ai comunității și persoane migrante, în vederea explorării unor teme relevante pentru experiențele trăite de migranți. Evenimentele includ prezentări, discuții libere și mici gustări (acolo unde este posibil).

OBIECTIVE

- Recunoașterea și evidențierea experiențelor și vocilor migranților
- Promovarea dialogului și a relaționării între migranți și localnici
- Încurajarea migranților să utilizeze biblioteca și să se familiarizeze cu serviciile și colecțiile acesteia.

COMPETENȚE DEZVOLTATE

- Vorbitul în public și relatarea poveștilor
- Dialogul intercultural
- Ascultarea activă
- Analiza literară și exprimarea creativă

PROFIL PARTICIPANȚI

- Interes pentru viața în comunitate, cultură sau subiecte legate de migrație
- Deschiderea către dialog și participare

ECHIPAMENT

- Sală sau săli de întâlnire
- Scaune, mese
- Proiector și ecran
- Microfon și difuzoare
- Opțional: masă cu gustări

MATERIALE

- O selecție de cărți din bibliotecă, documentare și filme

1. PREGĂTIRE (MAI MULTE ZILE, CU 2-3 LUNI ÎNAINTE)

Contactarea vorbitorilor voluntari potențiali – autori, jurnaliști, regizori (care provin din migrație sau lucrează cu subiecte legate de migrație), personal din cadrul asociațiilor de sprijinire a migrațiilor etc. Coordonarea cu alte biblioteci pentru împrumuturi potențiale de materiale sau echipamente.

Alegerea unei anumite zile pentru organizarea evenimentului, dacă se dorește, cum ar fi Ziua Zero Discriminare. Ca alternativă, se poate crea un calendar de 4-5 evenimente în jurul unei teme unificatoare (de exemplu, *Vocile femeilor din întreaga lume*, *Înțelegerea conflictului în...* etc.)

- Se tipăresc pliante și afișe cu datele și descrierea evenimentelor
- Se trimit buletine informative membrilor bibliotecii
- Se distribuie informația pe rețelele de socializare și pe site-ul bibliotecii
- Se contactează școlile locale, centrele sociale, asociațiile de cartier, adăposturile de urgență și centrele pentru solicitanți de azil

2. PREGĂTIREA ÎN ZIUA EVENIMENTULUI (30 MIN.)

- Amenajarea sălii (sălilor) și a locurilor
- Desemnarea personalului de primire
- Configurarea echipamentului audio-video
- Amenajarea unei mici mese pentru ecusoane

3. INTRODUCERE (30 MIN.)

- **Bun-venit** (10 MIN.)

Primirea participanților și oferirea de ecusoane.

- **Prezentare** (5 MIN.)

Scurtă rundă de prezentări, în care participanții și facilitatorii sunt rugați să se prezinte în câteva cuvinte.

- **Joc de încălzire** (10 MIN.)

Activitate de încălzire (de exemplu, discuție în perechi: „De unde ești și ce te-a adus astăzi aici?”)

- **Explicarea activității** (5 MIN.)
  - Prezentarea temei și a obiectivelor evenimentului
  - Prezentare generală a resurselor din bibliotecă legate de tema în cauză

4. DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII (2 ORE)

- **Etapa 1 – Lectură sau performance literar** (15 MIN.)

Un autor invitat, un scriitor local sau un membru al comunității citește un fragment sau interpretează o piesă literară (poate fi proză, poezie sau spoken word). Acest moment poate fi preînregistrat.

- **Etapa 2 – Povestiri din partea comunității** (15 MIN.)

Un migrant local sau un reprezentant al unui centru de sprijin pentru persoane migrante prezintă o poveste personală, o reflecție sau o inițiativă comunitară inspirată de temă.

- **Etapa 3 – Discuție cu experți** (30 MIN.)

Prezentare tematică susținută de un vorbitor invitat (autor, artist, jurnalist, cadru universitar etc.). Vorbitorii sunt selectați în funcție de relevanța și rezonanța lor în comunitate.

- **Etapa 4 – Moment interactiv** (30 MIN.)

Se utilizează o metodă participativă (de exemplu, sondaj, mix de cuvinte, rundă de povestiri, reflecții în grupuri mici).

Participanții pot împărtăși impresii scurte, pot raporta subiectul la propria lor experiență sau pot răspunde la o solicitare (scrisă sau verbală).

- **Etapa 5 – Dezbateri și dialog** (30 MIN.)

Discuție liberă facilitată: participanții pun întrebări, împărtășesc idei și dialoghează cu expertul sau între ei. Moderatorul se asigură că se fac auzite voci cât mai diverse, în special ale participanților proveniți din migrație.

5. ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII (30 MIN.)

- **Descoperirea resurselor și socializare** (20 MIN.)

- Vizitarea expoziției tematiche de carte/film
- Timp pentru discuții informale, socializare și schimb de informații la o mică gustare

- **Cuvânt de încheiere și mulțumiri** (10 MIN.)

- Adresarea de mulțumiri vorbitorilor, voluntarilor din comunitate și participanților
- Solicitare de feedback și anunțarea următoarei sesiuni

**SUGESTII PENTRU
DEZVOLTAREA
ACTIVITĂȚII**

➔ EVENIMENTE RECURENTE:

Sprijinirea sau găzduirea mai multor evenimente pe teme diverse sau în onoarea unor diferite evenimente culturale.

NE-AR FACE PLĂCERE SĂ AFLĂM OPINIA DUMNEAVOASTRĂ!

Aveți sugestii cu privire la acest ghid de resurse sau la activitățile propuse? Aveți idei pe care doriți să le împărtășiți?

Recomandările dumneavoastră ne ajută să îmbunătățim conținutul și utilitatea acestui ghid.

Scriveți-ne la:

library.bridges@bibliosansfrontieres.org

LiBri

